

УДК 303

DOI <https://doi.org/10.24195/sk1561-1264/2021-2-5>**Кузнєцов Анатолій Юрійович**

доктор філософських наук, професор,
професор кафедри філософії
Національного аерокосмічного університету
імені М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»
вул. Чкалова, 17, Харків, Україна

Свящук Андрій Леонідович

кандидат філософських наук, доцент,
доцент кафедри філософії
Національного аерокосмічного університету
імені М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»
вул. Чкалова, 17, Харків, Україна

Чмихун Світлана Євгенівна

кандидат філософських наук, доцент,
доцент кафедри філософії
Національного аерокосмічного університету
імені М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»
вул. Чкалова, 17, Харків, Україна

АВТЕНТИЧНІСТЬ І ІДЕНТИЧНІСТЬ ЯК МЕТОДОЛОГІЧНІ КОНЦЕПТИ ДОСЛІДЖЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО

Актуальність цієї проблеми зумовлена тим, що соціальний розвиток в його економічних, технологічних, політичних проявах зачіпає не тільки форми соціальних інститутів, а й насамперед світогляд і буттєві практики індивідів. Крах соціальних утворень, що довгий час вважалися традиційними і доповнюючими один одного, зміни технологічного вигляду світу не вирішили проблем соціуму, а певною мірою навіть погіршили нерівність через формування ситуації цифрового розриву між членами суспільства. Структурні кризи політичних систем, що призводять до девальвації легітимності і делегітимізації соціальних інститутів, фрагментаризації громадських рухів, що веде до розмивання загальнозначущих тенденцій, – все це штовхає як індивідів, так і соціальні групи на пошуки підстав, здатних дати хоча б мінімум, але визначеності, що характеризує наявність сенсу в їхньому існуванні. Тут і виникає проблема пошуку автентичних соціальному суб'єкту смислів. Не уникла цієї проблеми і філософія пострадянського простору, емансипація якої (під емансипацією тут розуміється звільнення від забобонів, упереджень і адміністрування) децю затягнулася, передусім щодо інституційних форм. «Наївно забувати про колосальну силу інерції інститутів і звичок мислення: є кафедри, факультети, навчальні плани, філософські кадри, штатні розписи, профспілки працівників розумової праці тощо. Колеса цієї машини планетарного масштабу можуть обертатися практично в колишньому режимі ще довго після того, як це втрачає розумний сенс. Перед обличчям прагматичної революції Kathederphilosophie зберігає олімпійський спокій, і в цьому немає нічого дивного: якщо ти не відчуваєш обов'язку приймати виклик, то він для тебе взагалі не існує» [1].

Слід зазначити, що певна синонімічність концептів «автентичність» і «ідентичність» часто-густо вводить в оману учасників обговорення багатьох проблем, що стосуються саморефлексії суб'єктів соціальної дії. Але навіть побіжний погляд на смисли цих концептів змушує з обережністю ставитися до їх нібито синонімічності. Так, концепт «автентичний» найчастіше тлумачиться як похідне від грецького *authentikos* – справжній, що виходить із першоджерела. У той же час концепт «ідентичний» – від лат. *identicus*, не претендує більш

ніж на тотожність, однаковість. Найімовірніше, тут ми можемо говорити про те, що автентичність є результатом рефлексії соціального суб'єкта насамперед щодо себе, тоді як ідентичність виступає результатом класичних операцій формально-логічного ряду. Однак без аналізу базового в рамках сформульованої проблеми поняття «автентичний» досить непросто не тільки зрозуміти, але і усвідомити проблему загалом. Тому однією з цілей цієї роботи і є формулювання підходів до дослідження одного з найважливіших в концептуальному полі соціології понять, перш за все в мінливому контексті маргінальних станів суспільного розвитку, а саме поняття «автентичний».

Ключові слова: соціальний суб'єкт, ідентичність соціального суб'єкта, автентичність.

Вступ. У філософській літературі зазвичай синонімізуються поняття «ідентичність» і «автентичність». Однак під ідентичністю частіше розуміється деяка форма історичної індивідуальності, яка підтверджується ідентифікуючими документами: «Технічні, біологічні та соціальні системи, включені в процеси індивідуалізації, зрозуміло, завжди зберігають свою числову індивідуальність. Лише неповторність їх одиничних історій створює унікальне поєднання характерних властивостей, що відрізняє кожен з них від інших систем з однаковою структурою. Саме історії пояснюють нам історичну індивідуальність систем, що дозволяє їх ідентифікувати. Оскільки йдеться про системи, які самі ідентифікують себе з допомогою своєї історичної індивідуальності, то таку історичну індивідуальність можна позначити як «ідентичність» (Identität). Для початку нам зовсім не потрібно звертатися до сучасних психологічних і соціологічних теорій ідентичності, щоб показати доцільність цього позначення. Досить згадати загальнозживане слово «ідентичність», знайоме нам у практичних ситуаціях, коли в суді, контролі, поліції або на митниці ідентифікується або встановлюється наша особистість (Identität von Personen)» [2]. Також досить згадати відомий академічним працівникам curriculum vitae, що ідентифікує вченого відповідно до його наукових заслуг.

Завданням статті є аналіз кореляції найважливіших методологічних концептів в дослідженні соціального – ідентичності та автентичності.

Методологія. Оскільки ці поняття мають міждисциплінарний характер, розгляд їх генезису зводиться до ряду предметних концептуальних каркасів. Зокрема, в ряду психотерапевтичних понять під автентичністю найчастіше розуміється процес усвідомлення суб'єктом власних переживань і почуттів, а також здатність висловлювати їх зовні. У цьому сенсі автентична людина є синонімом автентичності. Проблема автентичності тут виступає як постійне завдання з усвідомлення потоку власних переживань у всій їх складності і мінливості. В окремих роботах автентичність дихотомізується на конгруентність і прозорість, де під конгруентністю розуміється здатність усвідомлювати і переживати особистий емоційний досвід, а під прозорістю – здатність адекватно виражати цей досвід в спілкуванні [3]. Інші автори ототожнюють вищезначені смисли: «Справжність означає, що терапевт відкрито проживає почуття і установки, які мають місце в даний момент. Існує відповідність, або конгруентність, між тим, що випробовується на соматичному рівні, але бачиться в свідомості, і тим, що виражається клієнту» [4].

Однак таким чином проблему автентичності можна розглядати хіба що в академічному форматі, оскільки, на наш погляд, в дійсності проблема автентичності, зокрема в психології, опосередкована масою привхідних, в тому числі й епіфеноменальних, обставин. В поле зору дослідника, який вивчає генезис будь-якої предметної визначеності, прописані неминучості філогенезу й онтогенезу, а також фасилітаційні дискурси, про методики виділення яких необхідно говорити окремо. У першому ж наближенні під фасилітаційними (від англ. Facilitate – полегшувати) підставами маються на увазі зміни природної динаміки подій внаслідок присутності або відсутності спостерігача, реального або віртуального. Йдучи від чисто психологічних інтерпретацій фасилітації, деякими дослідниками ще в кінці 19 століття були запропоновані концепції соціальної фасилітації з одного боку, і соціальної інгібіції – з іншого, відображені в роботах [5; 6; 7; 8; 9; 10; 11; 12; 13]. І якщо соціальна фасилітація передбачає підвищення продуктивності діяльності індивіда за допомогою актуалізації в свідомості уявлень, образів спостерігачів, то в рамках соціальної інгібіції та ж продуктивність різко падає.

Причиною цього також є наявність спостерігачів, або уявлень про них. Узагальнюючи висновки вищевказаних авторів, можна сформулювати таку тезу: присутність спостерігача позитивно впливає на кількісні характеристики діяльності і негативно – на якісні, тим самим оптимізуючи прості види діяльності і гальмуючи діяльність за рішенням складних задач.

У 60-ті роки минулого століття найбільш читаний сьогодні психоаналітик з США Ерік Еріксон створив на фундаменті фрейдизму теорію психосоціального розвитку [14], що включає кілька стадій розвитку особистості, які можна охарактеризувати як форми егоїдентичності. Перехід же від однієї форми егоїдентичності до іншої викликає, за Еріксоном, кризу ідентичності, що розуміється не як хвороблива патологія або невротична детермінанта. Тут під кризою психоаналітик розуміє поворотні моменти в бутті особистості, межові знаки вибору між, наприклад, прогресом і регресом. Але якщо криза висловлює неминучість маргіналізації суб'єкта, втягнутого в необхідність визначення власних підстав, то ідентичність – це те, що втрачається, і внаслідок цього утримується як якась модель для подальшого порівняння. Аналіз генезису будь-якої соціальної інституції починається з вихідного стану, щоб потім в порівнянні показати сучасну визначеність цієї інституції. Повертаючись до форм егоїдентичності Еріксона, особливий інтерес для нас представляє остання, восьма стадія життєвого шляху індивідуума. Ця стадія характеризується завершеністю і передбачає, що особистість вже пристосувалася до життєвих падінь і злетів, успіхів і поразок; проявила турботу до людей і речей, щодо яких вона виступає батьком або творцем. Тільки в такій особистості визріває плід попередніх семи стадій. Цим плодом і виступає цілісність особистості, необхідними компонентами якої є все зростаюча особиста впевненість у своїй прихильності до порядку і осмисленості; прийняття свого життєвого шляху як єдино належного і неповторного; по-новому осмислена любов до батьків, зазвичай вже померлих; ностальгічно приязне ставлення до підсумків розвитку минулих культурних форм. Особистість описаного плану усвідомлює, що її життя, як життя окремої людини, є лише випадковий збіг єдиного життєвого циклу з єдиним відрізком історії, і перед обличчям цього факту складається відмінне від надривно трагічного відношення до смерті відчуття [15]. На наш погляд, тут психоаналітик намітив риси дійсно існуючих відмінностей між поняттями ідентичності та автентичності.

Одним із прикладів вживання в соціальній практиці концепту «автентичний» є правове поле. У досить відомої в колах правознавців роботі французьких авторів [16] «Основні правові системи сучасності», що аналізують різні системи права, в розділі про джерела права під автентичним тлумаченням закону розуміється тлумачення, дане тим органом державної влади, який видав державний акт. «Следует отметить характерную черту советского права в отношении толкования закона, а именно наличие органов, предназначенных для своеобразного аутентичного толкования закона и издающих в этой связи специальные директивы, которые адресуются всем органам, осуществляющим отправление правосудия. Такими органами, кроме Президиума Верховного Совета СССР, являлись Верховный суд СССР и Главный арбитр СССР. Роль Верховного суда СССР долгое время состояла больше в выработке таких директив для судей, чем в проверке решений по конкретным делам. На Верховный суд СССР возлагалась задача общего наблюдения за тем, как толкуются законы и осуществляется правосудие всеми судами, существующими в стране. Если в ходе выполнения этой задачи Верховный суд обнаруживает колебания и расхождения в толковании закона, он тотчас вмешивается и издает по этому поводу соответствующую директиву. Судьи должны следовать ей» [16].

У зв'язку з цим слід зазначити, що проблема ідентичності як предмет дослідження бере свій початок навіть не в минулому столітті, бо у М. Хоркхаймер і А. Адорно вона вже розглядалася як сформульована. Безсумнівно, це питання жваво цікавило «батьків – засновників постмодернізму» в особі Ж. Дерріда, Ж. Дельоза, Ж. Бодріяра, Ф. Ліотара, Ю. Кристевой.

Так, у Ж. Лакана ідентичність виступає сферою, де особистість представлена як ціле і діє в силу цього. Це характеристика особистості, дана нею собі самій. Однак для Ж. Лакана існує й інший план ідентичності, а саме її соціокультурний контекст, де ідентичність підкреслює приналежність індивідуума колективу. І з визначеності типу колективу Лаканом виділя-

ються типи ідентичності. У цьому сенсі існує залежність особливості ідентичності від типу колективу: держава – політична ідентичність; нація – національна; культура – культурна і так далі. Однак всі форми «колективної ідентичності», за Лаканом, вимагають особливих застережень, оскільки у власному розумінні ідентичність є тільки атрибутом особистісної саморефлексії [17].

Засновники постмодерницької традиції, віддаючи належне концепту ідентичності, в той же час неодноразово підкреслювали пріоритет концепту «відмінність» перед концептом «ідентичність» ([18; 19]).

Разом з тим слід зазначити, що, крім неприйняття загалом будь-яких методологічних претензій, постмодернізм з особливою зневагою ставився і ставиться до концептуально-теоретичного мислення, нібито нав'язує світові свої правила. Подібного роду мислення отримало назву метафізичного дискурсу та досить докладно описано в аналітичних роботах з постмодернізму [20]. Метафізичному дискурсу інкримінують тоталітаристські тенденції, оскільки влада мови, дискурсу – це об'єктивний фактор розвитку культури, свого роду її фатум. І вирватися з цього полону можливо тільки через маргіналів, які порушують рамки будь-якого дискурсу. Щоправда, тут виникає проблема альтернативного дискурсу, шизофренічного, в рамках якого постмодерницька чутливість протиставляє себе всім формам логоцентризму, в тому числі і просвітницького. Для нас же важливо відзначити, що в рамках шизофренічного дискурсу проблема автентичності заміщається концептами психіатрії. Повертаючись до форм колективної ідентичності, сьогодні не можна не сказати про прагнення до національної ідентичності. А оскільки навряд чи де в світі питання про природу, сенси і майбутнє національної ідентичності стоїть так гостро, як в Україні, актуальність аналізу цієї проблеми в контексті зазначеного хронотопу навряд чи може викликати будь-які сумніви. Подразнююча дія стандартизації, певною мірою спровокованої міфічним комплексом загальнолюдських цінностей, прапороносцями яких є економічно розвинені країни, не може не викликати неприйняття і протидію такого ж гатунку, як протидія комунізму напередодні празької весни, виражена в найвідомішому, хоча і спірному за змістом, есе того часу: «Американець знає, що прийшов з Європи, і не відрікається від своєї спорідненості. Він дбає про європейську спадщину і за нагоди скуповує її. Однак гомогенність простору і мови злегка відчужує його від нас: зверніть увагу, як він з нами спілкується» [21]. Слід звернути увагу, що багато в чому пророчі слова харизматичного автора чеських подій посилюють дослідницький інтерес до проблеми загалом. Згадуючи про елементи колективної ідентичності, до якої належить і національна ідентичність, слід зазначити уявлення про «іншого», що певною мірою збігається з вищезазначеним нами поданням про спостерегачів у концепціях соціальної фасилітації. В роботі норвезького дослідника Івера Нойманн, написаній досить недавно [22], ця проблема розглядається, можливо, не зовсім академічно, але безсумнівно дуже образно. Насамперед це стосується аналізу впливу «іншого» на формування національних ідентичностей. Нам надзвичайно важливо відзначити, що йдеться саме про плюралізм ідентичностей! Нойманн у своїй роботі намагається побудувати якусь класифікацію трактувань поняття «інший», в якій виділяє два основні типи. Етнографічний і психологічний підхід включені в перший тип. Етнографічний підхід представлений роботами Ф. Барта, психологічний – Е. Нортон. У цьому ж підході у Нойманн знайшлося місце для представників так званої «континентальної філософії» – Г. Зиммеля і Ю. Хабермаса. Другий тип трактувань поняття «інший» автор пов'язує з іменами Ф. Ніцше, М. Бахтіна і Ю. Кристевої.

Різниця перерахованих підходів полягає в поглядах на місце і роль «іншого» в соціумі. Якщо в першому підході «інший» розглядається як «інакшість» проблеми, що вимагає дозволу, то другий підхід, який отримав у автора назву «східний екскурс», розуміє «іншого» як цінність, що дозволяє існувати соціальному «Я», соціальному суб'єкту.

Водночас переважання в описі формування регіонів дискурсивної контекстуальності знову залишає відкритим питання методологічного характеру: які ж підстави виділення «іншого»? Як і в багатьох роботах подібної методологічної невизначеності, автор пропонує

читачеві самому визначитися в методологічних уподобаннях. Тому, розуміючи під дискурсивною контекстуальністю якийсь методологічний образ, можна говорити про те, що, в традиціях герменевтичних правил текст слід розуміти через контекст, і навпаки. Адаптуючи це «золоте» правило герменевтики, слід також відзначити, що фраза не може бути зрозуміла тільки з себе, але її розуміння можливо через призму всього текстового простору книги. В кінцевому підсумку в орбіту контекстуальності залучаються автор книги як джерело фраз; епоха, в яку створено текст; контексти цієї епохи тощо. Написана і прочитана фраза визначає автора, читача, книгу, культурний контекст епохи.

Таким чином, отримуючи прописку в розглянутому тексті, ми можемо говорити про роль образу «іншого» у визначенні ідентичності соціальних утворень. У цьому сенсі автентичність, що нами аналізується, можна розглядати як результат проекту формування «Я» – соціального суб'єкта щодо самоідентифікації «інших». Водночас у контексті особливостей конкретних ідентичностей можна говорити і про особливості дискурсів, які формують ці ідентичності, аж до конфігурації антагоністичного дискурсу.

Звідси можна зробити такі **висновки**. Так само, як неможливий мономовний світ, так само неможлива монокультурна диктатура. В рамках саморефлексії соціальні суб'єкти визначаються в своїй автентичності. Це визначення завершується подоланням маргінального світовідчуття соціальних суб'єктів і призводить до розуміння місця і ролі рефлексуючого суб'єкта в соціумі.

Список використаних джерел

1. Фурс В. Парадигма критической теории в современной философии. Попытка экспликации. URL: http://www.ruthenia.ru/logos/number/2021_2_2001.htm
2. Люббе Г. Историческая идентичность http://www.ruthenia.ru/logos/personalia/plotnikov/transitions/02_identitaet.htm
3. Merry T. A guide to the person-centered approach. Loughton: Gale Centre Publications, 1990.
4. Роджерс К. Человекоцентрированный подход к психотерапии: сессия с Джен. Журнал практической психологии и психоанализа. 2000. № 4. <https://psyjournal.ru/articles/chelovekocentrirovannyy-podhod-k-psihoterapii-sessiya-s-dzhen>
5. Олпорт Ф.Х. Феномены восприятия. Хрестоматия по ощущению и восприятию. Москва : МГУ, 1975.
6. Ланге Н.Н. Психический мир: Избранные психологические труды / Под ред. М.Г. Ярошевского. Москва : Изд-во «Институт практической психологии», Воронеж: НПО «Модэк», 1996. 368 с.
7. Ланге Н.Н. Психология. Итоги науки в теории и практике. Москва : Мир, 1914. Т. 8. 312 с.
8. Бехтерев В.М. Объективная психология. Москва : Наука, 1991. 480 с.
9. Бехтерев В.М. Объективное исследование душевнобольных. *Обозрение психиатрии*. 1907. № 10.
10. Бехтерев В.М. Объективное. *Обозрение психиатрии*. 1907. № 11.
11. Бехтерев В.М. Объективное. *Обозрение психиатрии*. 1907. № 12
12. Бехтерев В.М. Основные принципы так называемой объективной психологии или психорефлексологии. *Обозрение психиатрии, неврологии и экспериментальной психологии*. 1910. № 10–11.
13. Бехтерев В.М. Психика и жизнь. СПб., 1904.
14. A Way of Looking at Things – Selected Papers from 1930 to 1980, Erik H. Erikson ed. by S. Schlein, W. W. Norton & Co, New York, (1995)
15. Эриксон Э. Идентичность: юность и кризис. М., 1996. 344 с.
16. Давид Р., Жоффре-Спинози К. Основные правовые системы современности / Пер. с фр. В.А. Туманова. Москва : Междунар. отношения, 1996. 400 с.
17. Spring Awakening, transl. by Russell Grigg in Analysis No.6, Centre for Psychoanalytic Research, Melbourne, Australia, 1995.
18. Делез Ж. Различие и повторение. СПб., 1998.
19. Деррида Ж. Письмо и различие. СПб, 2000.
20. Ильин И. Постмодернизм от истоков до конца столетия: эволюция научного мифа. Москва : Интрада, 1998. 255 с.

21. Вацулик Л. Моя Европа (с тремя картинками). *Иностранная литература*. 2001. № 5. С. 243.
22. Neumann I.B. Uses of the Other: “The East” in European Identity Formation. University of Minnesota Press, 1998. 336 с.

References

1. Furs, V. (2001). Paradigma kriticheskoy teorii v sovremennoy filosofii. Popytka eksplikatsii [Paradigm of critical theory in modern philosophy. Attempt at explication]. http://www.ruthenia.ru/logos/number/2001_2/03_2_2001.htm [In Russian].
2. Lubbe, G. (1994). Istoricheskaya identichnost [Historical Identity]. https://www.ruthenia.ru/logos/personalia/plotnikov/transitions/02_identitaet.htm [In Russian].
3. Merry, T. (1990) A guide to the person-centered approach. Loughton: Gale Centre Publications.
4. Rogers, K. (2000). Chelovekotsentrirovanny podkhod k psikhoterapii: sessiya s Dzen [Person-Centered Approach to Psychotherapy: A Session with Jen]. *Zhurnal prakticheskoy psikhologii i psikhoanaliza*, no. 4. <https://psyjournal.ru/articles/chelovekocentrirovanny-podhod-k-psihoterapii-sessiya-s-dzen> [In Russian].
5. Allport, F.H. (1975). Fenomeny vospriyatiya. Khrestomatiya po oshchushcheniyu i vospriyatiyu [Phenomena of Perception. Reader on sensation and perception]. Moscow: Moscow State University [In Russian].
6. Lange, N.N. (1996). Psikhicheskii mir: Izbrannye psikho-logicheskie trudy [Psychological world: Selected psychological works]. Moscow: Institute of Practical Psychology. Voronez: MODEK, 368 p. [In Russian].
7. Lange, N.N. (1914). Psikhologiya [Psychology]. Itogi nauki v teorii i praktike, vol. 8. Moscow: Mir, 312 p. [In Russian].
8. Bekhterev, V.M. (1991). Ob'ektivnaya psihologiya [Objective psychology]. Moscow: Nauka [In Russian].
9. Bekhterev, V.M. (1907). Ob'ektivnoe issledovanie dushevnobolnyih [Objective study of the mentally ill]. *Obozreniye psikhiatrii*, no. 10 [In Russian].
10. Bekhterev, V.M. (1907). Ob'ektivnoe issledovanie dushevnobolnyih [Objective study of the mentally ill]. *Obozreniye psikhiatrii*, no. 11 [In Russian].
11. Bekhterev, V.M. (1907). Ob'ektivnoe issledovanie dushevnobolnyih [Objective study of the mentally ill]. *Obozreniye psikhiatrii*, no. 12 [In Russian].
12. Bekhterev, V.M. (1910). Osnovnyie printsipy tak nazyivaemoy ob'ektivnoy psihologii ili psihorefleksologii [Basic principles of the so-called objective psychology or psychoreflexology]. *Obozreniye psikhiatrii, nevrologii i eksperimental'noy psikhologii*, no. 10-11 [In Russian].
13. Bekhterev, V.M. (1904). Psikhika i zhizn [Psyche and life]. Saint Petersburg: Izdaniye K.L. Rikera, 208 p. [In Russian].
14. Erikson, Erik H. (Ed.). (1995). A Way of Looking at Things – Selected Papers from 1930 to 1980. New York: W. W. Norton & Co.
15. Erikson, Erik H. (1996). Identichnost: yunost i krizis [Identity: youth and crisis]. Moscow: Progress, 344 p. [In Russian].
16. David, R., Geoffrey-Spinozi, K. (1996). Osnovnyye pravovyye sistemy sovremennosti [Basic legal systems of our time]. Moscow: Mezhdunarodnyye otnosheniya, 400 p. [In Russian].
17. Spring Awakening, transl. by Russell Grigg in Analysis No.6, Centre for Psychoanalytic Research, Melbourne, Australia, 1995.
18. Deleuze, J. (1998). Razlichie i povtoreniye [Difference and Repetition]. Saint Petersburg: Petropolis, 384 p. [In Russian].
19. Derrida, J. (2000). Pismo i razlichie [Writing and difference]. Saint Petersburg: Akademicheskiiy proyekt, 432 p. [In Russian].
20. Ilyin, I. (1998). Postmodernizm ot istokov do kontsa stoletiya: evolyutsiya nauchnogo mifa [Postmodernism from Beginnings to the End of the Century: The Evolution of Scientific Myth]. Moscow: Intrada Publ., 256 p. [In Russian].
21. Vaculik, L. (2001). Moya Yevropa (s tremya kartinkami) [My Europe (with three pictures)]. *Inostrannaya literatura*, no. 5, p. 243 [In Russian].
22. Neumann, I.B. (1998). Uses of the Other: “The East” in European Identity Formation. University of Minnesota Press, 336 p.

Kuznetsov Anatoly Yurievich

Doctor of Philosophical Sciences, Professor,
Professor at the Department of Philosophy
National Aerospace University “Kharkiv Aviation Institute”
17 Chkalova str., Kharkiv, Ukraine

Svyashchuk Andriy Leonidovych

Candidate of Philosophical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Philosophy
National Aerospace University “Kharkiv Aviation Institute”
17 Chkalova str., Kharkiv, Ukraine

Chmyhun Svetlana Yevhenivna

Candidate of Philosophical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Philosophy
National Aerospace University “Kharkiv Aviation Institute”
17 Chkalova str., Kharkiv, Ukraine

AUTHENTICITY AND IDENTITY AS METHODOLOGICAL CONCEPTS OF SOCIAL RESEARCH

The relevance of the problem under consideration is due to the fact that social development in its economic, technological, political manifestations affects not only the forms of social institutions, but also, first of all, the worldview and issues of being. The collapse of social formations, which for a long time were considered traditional and complementary to each other; changes in the technological image of the world, structural crises of political systems, leading, on the example of our state experience in recent years, to the devaluation of legitimacy and the delegitimization of social institutions; fragmentation of social movements, leading to the erosion of generally significant trends - all this pushes both individuals and social groups to search for grounds that can give at least a minimum, but certainty characterizing the presence of meaning in their existence. This is where the problem of finding meanings that are authentic to the social subject arises.

*Interdisciplinary **methods** applied to the analysis of the problem should help to strengthen the true meanings of the concepts under consideration.*

It should be noted that the apparent synonymy of the concepts "authenticity" and "identity" often misleads the participants in the discussion of many problems concerning the self-reflection of the subjects of social action. But even a cursory glance at the meanings of these concepts makes us wary of their alleged synonymy. Thus, the concept "authentic" is most often interpreted as a derivative of the Greek authentikos – authentic, coming from the original source. At the same time, the concept "identical" is from lat. identicus, makes no claim more than identity, sameness. Most likely, here we can say that authenticity is the result of the reflection of the social subject, first of all with respect to itself, while identity is the result of classical operations of the formalological series.

*However, without analyzing the basic concept of "authentic" within the framework of the formulated problem, it is rather difficult not only to resolve, but also to understand the problem as a whole. Therefore, **one of the goals** of this work is to formulate approaches to the study of one of the most important concepts in the conceptual field of sociology, primarily in the context of changing, marginal states of social development, namely, the concept of "authentic".*

The results of the study are an attempt to correlate methodological approaches in the study of authenticity and identity, when the discourse on these issues must be analyzed in the context of the worldview and the logic of the development of the era, emphasizing the impossibility and shortsightedness of absolute and non-relative interpretations.

Key words: social subject, identity of a social subject, authenticity.